

Masa rotundă omagială cu genericul
Vlad Ioviță – distins creator al „generației de aur”
(90 de ani de la naștere)

Secția *Patrimoniu artistic* a Institutului Patrimoniului Cultural a organizat o Masa rotundă omagială cu genericul *Vlad Ioviță – distins creator al „generației de aur”* (90 de ani de la nașterea poetului și cineastului) care a avut loc pe data de 18 noiembrie a.c. în Sala de Ședințe a Institutului.

Manifestarea științifică a întrunit specialiști în domeniul filmologiei, dar și cei interesați de subiectul pus în discuție. Evenimentul a fost consacrat celor 90 de ani de la nașterea scriitorului și cineastului Vlad Ioviță, personalitate marcantă a artei și culturii naționale, unul din fondatorii de bază al filmului poetic, prin care s-a afirmat documentaristica noastră și întreaga cinematografie națională a Moldovei.

Cu un cuvânt de salut s-a adresat doamna Natalia Grădinaru, doctor, secretar științific al Institutului, care a menționat importanța acestor mese rotunde, ce pun în valoare personalități din diverse domenii ale artei și culturii naționale, dezvăluie aspecte neelucidate până în prezent. Dorind succese participanților, s-a referit și la rolul Institutului în promovarea patrimoniului național.

Masa rotundă a fost moderată de dr. Dumitru Olărescu, care în debutul deschiderii sesiunii de comunicări a prezentat date semnificative din biografia artistului Vlad Ioviță. În comunicarea sa *Cineastul Vlad Ioviță: afirmarea filmului documentar național* s-a referit la particularitățile tematice și artistice ale creației cineastului, oprindu-se în mod special la filmele de nonficțiune *Fântâna* (1966), *Piatră, piatră* (1966), *Malanca* (1968), *Unde joacă moldovenii* (1981) și *Dansuri de toamnă* (1983), evidențiind măiestria regizorului în selectarea celor mai concludente detalii și ipostaze din realitate. Cunoscându-l personal, D. Olărescu a ținut să relateze și situații din timpul filmărilor. În concluzie a menționat că: „Tematica inedită, interpretarea originală, subtilă, concentrarea de semnificații, expresia laconică sunt unele din multiplele virtuți artistice, ce îl fac pe Vlad Ioviță să rămână unul din primii

noștri cineaști, care au ridicat filmul național de nonficțiune la nivel de fenomen artistic”.

Dr. Alexandru Bohanțov s-a referit la *Creația cineastului Vlad Ioviță din perspectivă antropologică*. În discursul său a încercat să analizeze cum este valorificată, promovată și interpretată creația lui atât literară, cât și cea cinematografică în viziune antropologică.

Dr. hab. Ana-Maria Plămădeală în comunicarea sa *Filmul „Dimitrie Cantemir” în biografia lui Vlad Ioviță* a menționat rolul aparte în evoluția cinematografiei naționale a filmelor de ficțiune ale scenaristului și regizorului Vlad Ioviță: *Se caută un paznic* (1967), *Nuntă la palat* (1969), *Dimitrie Cantemir* (1973), *Calul, pușca și nevasta* (1975), *Făt-Frumos* (1977), *La porțile satanei* (1980). Unei analize mai detaliate a fost supus filmul *Dimitrie Cantemir*, pe care-l consideră cel mai reușit film de ficțiune din creația regizorului.

Dr. hab. Victoria Rocaciuc a propus audienței alocuțiunea *Aspecte mai puțin cunoscute privind crearea portretului lui Vlad Ioviță de Valentina Rusu Ciobanu*, prezentând chipul artistului într-o serie de schițe și portrete.

Scriitorul și jurnalistul cultural Larisa Turea a susținut discursul *„Se caută un paznic”: avatarurile unei parabole*, în care a pus în valoare creația scenaristică a lui Vlad Ioviță, referindu-se la scenariul *„Se caută un paznic”* în care se interpretează opera lui Ion Creangă din perspectivele ideologiei timpului. Scriitoarea a menționat că Vlad Ioviță a reușit să umanizeze personajele, să le apropie de realitățile cotidiene, tot odată răspunzând la întrebarea *de ce e nevoie un paznic la porțile raiului / societății?*

La discuții a participat dr. Violeta Tipa, care a dat citire unor fragmente din interviurile cu Vlad Ioviță despre procesul de creație asupra filmelor, despre cenzura ideologică și alte probleme ale timpului.

Ca o totalizare a discuțiilor despre personalitatea lui Vlad Ioviță, dr. Virgiliu Mărgineanu, președintele Uniunii Cineaștilor din Republica Moldova, a reiterat

contribuția cineastului în evoluția cinematografei naționale de ficțiune și de nonficțiune.

În final, participanții la eveniment au vizionat filmul documentar „*Vlad Ioviță*” (1985) în regia lui Iacob Burghiu, care păstrează în imagini audiovizuale momente semnificative din viața și activitatea regizorului.

Masa rotundă *Vlad Ioviță – distins creator al „generației de aur”* (90 de ani de la nașterea poetului și cineastului), organizată de Secția *Patrimoniu artistic* se înscrie în cadrul Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024–2027, Subprogramul 170101: *Cercetarea și valorificarea patrimoniului cultural construit, etnografic, arheologic și artistic din Republica Moldova în contextul integrării europene.*

Rezoluție:

În rezultatul discuțiilor pe marginea comunicărilor prezentate în cadrul Mesei rotunde omagiale cu genericul *Vlad Ioviță – distins creator al „generației de aur”* (90 de ani de la nașterea poetului și cineastului) s-a propus:

1. Să se organizeze mai frecvent conferințe, mese rotunde și alte manifestări științifice și culturale dedicate înaintașilor noștri din domeniul artei și culturii în care să se valorifice și să se promoveze creațiile acestora;
2. Să se organizeze în cadrul Institutului o cinematecă sau un club de artă cu vizionări și discuții ale filmelor incluse în Patrimoniul cultural național și universal;
3. La conferințe, mese rotunde și alte manifestări științifice și culturale, organizate în cadrul Institutului, să se atragă și tineretul studios.